

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 28 Augusti 1820.

Kärleken på Galärerna.

(Slut från No: 68.)

Min belägenhet var så förskräcklig, att den bedröfliga händelse, som slutade den, ej mera förmådde att skaka mig. Min mor dog, och Julius dömdes till galärerna. Jag hade lofvat honom min hjälp, och att söka förvandla detta straff till ett annat. Det gift jag fann tillfälle att i hemlighet tillstå honom, var invecklad i ett papper, som innehöll följande ord:

"Jag har sjelf behållit hälften af den skänk jag gör dig. Mera behöfver jag ej säga. Dör du, så upphör äfven jag att lefva. Men har du det vida större mod, som fordras att bära den vanära och de bojer hvartill du är dömd, så vill jag dela dem med dig. Behöfver jag tillägga, att endast min kärlek fångslar mig vid lifvet, och att det beror af dig att rädda det?"

Under de sex månader, som förflöto innan transporten afgick, förvandlade jag min obetydliga egendom i penningar. Jag dolde mitt kön i denna drägt, och gjorde mig all möda att i mitt uppförande likna hans. När afresans förskräckliga dag var kommen, satte jag mig till häst, och slöt mig till den escorte, som skulle åtfölja arrestanterna till Toulon. Lyckligtvis utverkade jag, genom vår Advocats förhön hos vederbörande, att den svaga och sjuk-

lige Julius fick tillåtelse att bära sina fjättrar allena, och att på vägen begagna den hjälp, som tillböds honom, hvarjemte han åtföljdes af en enda Gensd'armes.

Vid vår ankomst till Toulon funno vi samma välvilja; min olyckliga vän blef jernsmidd med en enda ring, men som, ty värr! är tillräcklig att ådraga honom människornas förakt. Derjemte befriade man honom från hamn-arbete, och tillät honom att sysselsätta sig med skrifning inom staden. Han begagnar likväl ej denna tillåtelse, hvilken skulle utsätta honom för allas ögon, utan lemnar endast två gånger i veckan galären, för att tillbringa en timme hos mig i den fristad jag valt, och hvarifrån jag kan se det flytande fängelse han bebor.

Ni känner nu min olyckliga belägenhet. Utan tvifvel finner ni den förskräcklig, och ni tycks ej utan rörelse hafva hört min berättelse. Kanske behöfver jag ej mer frukta att försvaga det interesse jag synes hafva väckt hos er, om jag tillstår, att min lott, så beklagansvärd den är, likväl har för mig ett behag som ej kan jämföras med den mest lysande lycka. Den kärlek, en orättvis och lättsinnig värld med så mycken bitterhet förebrår mig, väcker hos mig en sådan stolthet, att jag föraktar dem, som förtala mig. Ju mer min älskades lidande ökades, dess mer ökades äfven min kärlek. Denna tog i sitt beskydd den, som människorna så grymt

hafva i fvergifvit. Det menskliga samfundet förkastar honom; den offentliga meningen fördömmar honom, eländet hopar sig öfver honom — men *min* närvaro skapar omkring honom en skönare värld; *min* aktning bibehåller hans aktning för sig sjelf, och de bevis af kärlek jag gifver honom, göra, att han ofta välsignar dess upphöf.” — — —

Så troget mitt minne är, vågar jag likväl ej smicka mig med att hafva meddelat min berättelse den sköna känsla och det behag, hvarmed hon omtalte sitt lidande och sina olyckor. Så mycket mera bör man blott af hennes egen mun höra den detaljerade underrättelse hon lemnade mig om sitt nuvarande lefnadssätt och sina förhoppningar.

”Vi hafva” — berättade hon mig — ”påfunnit ett slags telegraphisk correspondance mellan oss, med hvars tillhjälp vi göra oss begripliga för hvarandra. Om morgonen går jag ut och öfverlemnar Julius's färdiggjorda arbeten till sina ägare, samt mottager betalning derföre. Om midnatten går jag till honom nya arbeten. Jag tillbringar några timmar hos honom. Tillika sörjer jag för hans förnödenheter och sköter hans blomster, som han håller så mycket af. Innan de öfrige arrestanterne komma tillbaka, aflägsnar jag mig, och är redan lycklig af den tanken, att jag nästa dag åter skall se honom.”

”Jag har ej lärt känna de njutningar ungdom och skönhet skänka i världen. Höghet och yppighet voro mig alltid främmande; men säkert kunna de ej uppväga den glädje jag känner, när jag ser Julius inträda i min lilla boning. Hvilka lufva tårar utgjuta vi ej då begge! När kärleken gifver oss mod att bära det närvarande, hvilka förhoppningar försköna då ej vår framtid! Ännu tvenne år, och min Julius bör ärö krossade. Vi skola då begifva oss till ett annat luft-treck, till ett annat folk, för hvilket våra lagar och våra rysliga straff ärö främmande. Vi skola uppsöka en fristad, der ett felsteg af den

vilselörda ej straffas lika med brottet, der bäst på erfarenhet kan godgöras, och der vi med kärlek, mod och dygd kunna förskaffa oss ett nytt fädernesland.”

Chrysostomus.

(Slut från N:o 68.)

Chrysostomus var nu 43 år gammal. Staden Antiochien räknade bland sina invånare hundratusen Christna. Hans vältalighet var lockande för Judar, Hedningar och Kättare. Han var, säger Sozomenes, denna kyrkans och hela österlandets prydnad, då Kejsar Arcadius år 397 ville upphöja honom på Biskopsstolen i Constantinopel. På det Antiochiens invånare ej skulle sätta sig emot hans afsigt, lät Kejsaren i hemlighet föra honom till Constantinopel, der Theophilus, Patriarch i Alexandrien, invigde honom år 398. Han började med att inskränka kostnaden för den biskopliga yppigheten, stiftade och underhöll flera hospitaler, förbättrade de andebigas seder och omvände en myckenhet Hedningar och Kättare. Han gaf så rikliga almosor, att man kallade honom Johannes almogifvaren. Med största oppoffring vårdade han de sjuke.

För att utbreda Evangelium, skickade han en Biskop som Missionär till Gøtterna, en annan till Scytherna och andra till Persien och Palästina. Tvenne upprör blefvo stillade genom hans vältalighet. År 399 höll Chrysostomus i Constantinopel ett kyrkomöte, under hvilket flera Asiens Biskoppar afsattes som Simonister. Severin, Biskopp i Gabala i Syrien, vågade angripa Chrysostomus på predikstolen och uppmana folket emot honom, men blef förjagad som en förtalare. Tvenne farligare fiender hade Chrysostomus i Kejsarinnan Eudoxia, hvars orattvisa och rotlystnad gäfvö honom anledning till många klagomål, och i Theophilus, Patriarchen i Alexandria, hvars afund han hade väckt

Den sednare församlade flera Biskoppar i Chalcedon, som skulle undersöka de emot Chrysostomus gjorda anklagelser. Men den sednare vägrade att inställa sig, emedan man i anseende till honom hade kränkt kyrkans lagar, och församlade å sin sida tyrtie Biskoppar i Constantinopel. Detta oakadt segrade hans fienders hat. Hans afsättnings-dom blef falld och af Arcadius bekräftad, som tillika underskref ett påbud om hans landsförvisning. Chrysostomus lemnade i hemlighet staden, för att ej kvarhållas af sina anhängare, och ville gå till Bithynien. Men folket hotade med en resning. En jordbävning förbredde följande natten en allmän förskräckelse. I sin ångest återkallade Arcadius sitt påbud. Eudoxia sjelf bad Chrysostomus återkomma. Folket förde honom i triumf in i staden; hans fiender flydde; lugnet återställdes, men endast på kort tid. En fest, som med mycken hednisk vantro firades för att inviga en bildstod åt Kejsarinnan, väckte den fromma Biskoppens ilver, som offentligen talte deremot. Eudoxia, på det högsta förbittrad, återkallade de henne tillgifna Prelater, och Chrysostomus blef dömd brottslig, ehuru han hade fyrtie Biskoppar för sig. Arcadius afsände en hop soldater att förfaga honom; kyrkan nedsölades med människoblod. Påfven Innocentius I. och den vesterländske Kejsaren Honorius förklarade sig för Chrysostomus; men Arcadius vägrade att sammankalla det Concilium, som begärdes af dessa, och befällte Chrysostomus uttryckligen att begifva sig till sin förvisningsort. Chrysostomus lydde, och fördes till Nicaa i Bithynien (404). Kort efter hans afresa blef Sophiekyrkan och palatset, der Senaten församlades, ett rof för lågorna. Många konstens verk gingo i denna brand förlorade, och Kejsaren trodde den vara en hämd af Chrysostomi vänner.

Isaurierne och Hunnerne förhärjade riket; man begärde från flera orter, att Chrysostomus måtte återkallas; men Ar-

cadus var obeveklig. Eudoxia dog kort efter hans aflagsnande. Hon hade före sin död till hans vistelseort förordnat den lilla Armeniska staden Cucusa i Tauriens öknar. Utmattad af sjukdom, brist och en sjuårig resas besvärligheter, ankom han dit år 403. Hans fromma nit var ej heller här utan sysselsättning. Han skickade Missionärer till Persien och Phoenicien; han skref sjutton bref till Olympias, som äro lika många moraliska afhandlingar. Till henne rigtade han äfven sin skrift, kallad: "Ingen förmår att skada den, som ej skadar sig sjelf." — Hela Christenheten såg med vördnad och kärlek på den lidande mannen; men Kejsaren, förtörnad öfver detta deltagande, befällte att man skulle töra honom till stränderna af Pontus Euxinus och den på yttersta gränsen belagna staden Pityont. De hertill beordrade Officerare lät den älderstegne mannen med obetäckt hjessa göra denna resa till fots i den mest glödande solhetta. Han besegrades af denna grymhet. I Comona i Pontus måste man föra honom till den heliga martyren Basiliscus' Oratorium. Han kladdade sig i hvita kläder, tog Nattevarden, höll sin bön, hvilken han, som alltid, slutade med de orden: "Lofvad vare Gud för allt!" tog korstecknet öfver sig och afled (den 14de Sept. 407).

Han var på sitt 63:die år. Hans kropp jordades vid sidan af den hel. Basiliscus, men fördes år 458 högtidligen till Constantinopel, och nedsattes der i Apostlarnas kyrka och Kejsarliga grafven. Sednare födde man hans kvarlevor till Rom och förvarade dem i Vaticanens kyrka. Den Grekiska kyrkan firar hans högtid den 13de Novemb., den Romerska den 27:de Januarii.

Namnet Chrysostomus gafs honom först efter hans död, för att dermed utmärka den valtalighet, som upphöjer honom öfver alla andra kyrkofäder. Han repeterar sig aldrig; han är alltid original.

Hans inbillnings liflighet och fullhet, styrkan af hans dialectik, hans talent att väcka passionerna, skönheten och noggrannheten i hans bilder och liknelser, elegansen och renheten i hans stil, hans klarhet och höghet, göra honom jemngod med Grekelands namnkunnigaste författare, och Christna kyrkan har ingen mera fulländad talare. — Som författare och kyrkolärare är Chrysostomus af odödlig förtjenst. — Den skönaste och riktigaste grekiska upplaga af hans verk är utgifven af Henric Saville (1612, 9 band i fol.); den fullständigaste grekiska och latinska, af Montfaucon (Paris 1618, 13 band i fol.).

Bref af en fransysk Dame till Hr
Segur, angående hans bok om
Quinnorna.

Skall jag lyckönska er, min Herre, att ni har blifvit quinnornas Historiograph? och skola vi tacka er? det vet jag ännu ej så noga sjelf. Hvarje historieskrifvare försäkrar, att han vill vara opartisk; men opartiskhet förutsätter *lugn*, och vi älska just icke, att man med *lugn* sysselsätter sig med oss. Vi hafva visserligen ofta nog måst höra af vår gouvernante, att den hyllning *förnuftet* gifver oss, är den ärefullaste; men ni vet väl, att något mindre ära och något mera smicker vore oss kärare. Jag har ingenting deremot, att ni har försökt er i ett nytt slag; glöm bara ej, att den, som *besjunger* oss, ja till och med den, som *persiffler* oss, är närmare att behaga oss än den, som *dömmar* oss. — För öfrigt har ni, som jag tycker, hittat på den rätta harftråden. Man har väl hittills uppställt biographier om

författarinnor och hela gallerier af namnkunniga qvinnor; men detta utgör på långt när icke vårt köns *historia*. En *namnkunnig* qvinna är ett undantag från regeln, eller, som Botanisterne pläga säga om vissa *alleför* glänsande blomster, en *slägtets sjukdom*. En lärd qvinna, menar *la Bruyère*, liknar ett skönt och förtäffligt polerat och ciseleradt gevär, hvilket man i kabinettet visar de nyfikna, men som kan nyttjas hvarken i fält eller på jagt. Hvad *la Bruyère* kallade en *lärd* qvinna, kalla vi i våra dagar en *författarinna*. I hans tid blygdes en fruntimmer att tillstå, att hon kunde skriva; i *vår* tid ville jag ej råda någon flicka, att tro sig vara af någon betydighet, om hon ej åtminstone i någon vitter allmanach hopdistrat en charad eller några andra rim. Men ack, en anmärkning, M. H., är ganska riktig: I dem män som *talenternas* glans hos vårt köns ökar sig, *förminskas* dess *inflytelse* på samhället. När det minsta antalet af fruntimmer *lyste mindre*, *högtaktades* fruntimmerna i allmänhet *mera*. Den tiden fingo vi väl fuska litet med i regeringen; nu få vi blott roa allmänheten. — Menar ni, att vi frivilligt nedlätit oss härtill? Känner ni något fruntimmer, som, i fall det ståt i hennes fria val att blifva *författarinna* eller en *skön qvinna*, skulle hafva valt det förra? och som hellre lätit *beundra* sina *talenter*, än *tillbedja* sina *behag*? — Tro mig, vi söka att utbreda vårt rykte i en *stor* krets endast då, när vi ej förmå att fångsla den *mindre*, som omgifver oss; och när vi göra oss rätt mycken möda att låta folket tala om oss, så är det ett bevis, att man föga mera *talar med* oss.

!N:o 70 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMBELIUS, 1820.